

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ : અમદાવાદ

પરીક્ષાર્થી ક્રમાંક

વિદ્યાશાખા : સામાજિક વિજ્ઞાન વિદ્યાશાખા

વિભાગ : સમાજકાર્ય અને ગ્રામવિકાસ

અભ્યાસક્રમ : સમાજકાર્ય અનુસ્નાતક : સત્ર - 4

વસંત પંચમી સત્રાંત પરીક્ષા: મે - 2025

MSW401 : દલિત, આદિવાસી અને વંચિત સમુદાયનો વિકાસ

તા.01-05-2025

સમય : 08-00 થી 10-30

ગુરુવાર

કુલ ગુણ :60

LO. :

1. સમુદાય વિકાસની વિભાવના સમજશે.
2. સમાજના નબળાં સમુદાયમાંવિશેષ સમસ્યાઓ ધરાવતા સમુદાયોવિશેની સમજ કેળવશે.
3. દલિત અને આદિવાસીસમુદાયની વિભાવના અને સમસ્યાઓની સમજ કેળવશે.
4. વંચિત સમુદાયો માટેની સરકારીઅને સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓના કાર્યક્રમો અને કાયદાથી જાણકાર બનશે.
5. વંચિત સમુદાયો પ્રત્યેસંવેદનશીલતા પેદા થશે અને વંચિત સમુદાય વિકાસના ક્ષેત્રે કાર્ય કરવા પ્રેરિત થશે

પ્રશ્ન - 1 વર્ણ, જાતિ, જ્ઞાતિનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરી , બદલાતી સમાજવ્યવસ્થામાં જ્ઞાતિનું સ્વરૂપ વિગતે સમજાવો. [15]

અથવા

ગુજરાતમાં દલિતોની સ્થિતિને આલેખતો નિબંધ - તમારા ક્ષેત્રકાર્ય નાં અનુભવોને સાંકળી તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-2 અનુસૂચિત જાતિ/ જન જાતિ માટેની સંરક્ષણાત્મક અને વિકાસાત્મક સંવૈધાનિક જોગવાઈઓનો સવિસ્તાર ખ્યાલ આપો. [15]

અથવા

ગાંધીજી અને ડૉ. બાબા સાહેબ આંબેડકર દ્વારા દલિતોના કલ્યાણ / વિકાસ માટે કરાયેલા પ્રયત્નોની સવિસ્તાર સમીક્ષા કરો.

પ્રશ્ન-3 ભારતના સંદર્ભમાં આદિવાસી સમુદાયની પ્રવર્તમાન સમસ્યાઓનો સવિસ્તાર ખ્યાલ આપો. [15]

અથવા

અનુસૂચિત જાતિ / જનજાતિ તે ભારતીય સંદર્ભમાં સમાજ કાર્યનું એક અગત્યનું કાર્યક્ષેત્ર છે' તમારાં વિચારો સ્પષ્ટતાપૂર્વક જણાવો.

પ્રશ્ન-4 ટૂંક નોંધ લખો કોઈપણ બે [15]

૧. આદિજાતિ વિકાસના આયોજિત પ્રયત્નો

૨. અનુસૂચિત જાતિ માટેની સરકારી વિકાસ યોજનાઓ અને તંત્ર

૩. દલિતોના મુક્તિ માટેના પ્રયત્નો ધર્મ પરિવર્તન -સંઘર્ષ -હિજરત.

૪. આદિવાસી વિકાસના અભિગમ રૂપે- અલગાવ- સંયોગીકરણ- સુગ્રથન (Isolation- Assimilation - Integration)
